

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremstilling af beslutningsforslag nr. B 147 fra folketingsåret 2003-04, jf. Folketingstidende Tillæg A side 6542 og 6544 og Tillæg B side 1667 og Folketingets forhandlinger side 9445 og 11469.

Der er mange forhold, der har betydning for et barns udvikling og livskvalitet, herunder at børns velfærd ikke kan ses uafhængigt af deres forældres. Dette faktum kommer særlig tydeligt til syne allerede i foster-tilværelsen, hvor fosterets betingelser i meget vid udstrækning afhænger af den gravides. En relevant social og behandlingsmæssig indsats for den gravide stofmisbruger er derfor afgørende for hende såvel som for at sikre fosteret bedst mulige betingelser. Det var også disse forhold, som man tilgodeså i forbindelse med vedtagelsen af den udvidede underretningspligt i forhold til gravide med alvorlige misbrugsproblemer i folketingsåret 1999-2000 (lovforslag nr. L 232). Ved denne lejlighed var man imidlertid opmærksom på risikoen for, at den gravide eventuelt ville skjule sin graviditet og ikke søge efter eller få hjælp i tide. Det kan og bør nemlig ikke tages som en selvfølge, at det som af lovgiver og udøver defineres som »hjælp« og »støtte« også opleves som »hjælp« og »støtte« af den gravide. Underretningspligten blev netop udvidet til også at omfatte gravide med et alvorligt alkohol- eller stofmisbrug af en karakter, der giver formodning om, at der vil være behov for støtte i den gode hensigt at skabe reel mulighed for også at give denne støtte. Risikoen ved en sådan forpligtelse er imidlertid, dengang som nu, at videregivelse af rent personlige oplysninger uden samtykke kan skade muligheden for at skabe og bevare et åbent tillidsforhold mellem den gravide og forvaltningsmyndighederne.

Den gravide stofmisbruger er blandt de mest udsatte af de udsatte. Hun oplever udstødelse fra det omgivende samfund som følge af stofmisbruget, har kun meget sjældent et ressourcestærkt primært eller sekundært netværk at trække på og udstødes samtidig også af stofkulturen, en subkultur, hvori hun har fået tilhørsforhold og fundet anerkendelse.

Det er forslagsstillernes faste overbevisning, at den tidligst mulige indsats vil få afgørende positiv virkning på bekæmpelsen af den negative sociale arv.

Med henblik på at imødekomme de her nævnte problemer samt gøre kontakt med det etablerede offentlige system mere attraktivt og ikke mindst mere overskueligt for den gravide stofmisbruger, samt sikre hende størst mulig udbytte af indsatsen foreslås det, at amterne/kommunerne forpligtes til at tilbyde den gravide stofmisbruger en støtteperson.

Det er støttepersonens opgave at lytte og være der for den gravides egen skyld. En støtteperson for den gravide kan være med til henholdsvis at dække og af-dække de behov, den gravide har under graviditeten og i forberedelserne til moderskabet, og derved bidrage til at øge overenskomsten mellem behov og tilbud samt fremme dialogen, styrke samarbejdet og øge den gensidige respekt mellem den gravide og de involverede forvaltningsmyndigheder.

Støttepersonen skal give den gravide både med- og modspil, hjælpe med udredning af spørgsmål i forhold til den måde det offentlige system fungerer på, hjælpe med forberedelse, deltagelse i og evaluering af de mange møder (jordemoder, hospital, det amtskommunale behandlingssystem, den kommunale forvaltning m.v.) og hjælpe med at læse og forstå skriftligt materiale, sagsakter m.v.

Det er vigtigt af hensyn til den gravide, at støtteordningen gøres så fleksibel som mulig.

Støttepersonen varetager dog ikke opgaver af behandlingsmæssig karakter – f.eks. vedrørende den gravides misbrug, psykiske problemer m.v. Støttepersonen kan medvirke til, at den gravide får støtte til at blive afklaret i forbindelse med det kommende moderskab og den hermed forbundne nødvendige stabilisering. I de tilfælde, hvor den nødvendige stabilisering ikke opnås, og hvor en anbringelse af barnet bliver nødvendig, vil nærværende støttepersonordning kunne glide over i den allerede gældende ordning efter servicelovens § 40 a. Støttepersonen kan nu medvirke til at støtte moderen (eller forældrene) i at blive afklaret med hensyn til anbringelsen samt hjælpe moderen